

Cursul spre alegeri

DEMISIA GUVERNULUI, CARE S-A PRODUS LA MIJLOCUL LUNII MARTIE, A VENIT CA DIN SENIN NU DOAR PENTRU CETĂȚENII DE RÎND AI MOLDOVEI, DAR ȘI PENTRU CLASA POLITICĂ. VOLENS-NOLENS, LA PROPRIA INIȚIATIVĂ (DATĂ DE SUS), CABINETUL DE MINIȘTRI ȘI-A PREZENTAT DEMISIA ATUNCI CÎND ACEASTA ERA CEL MAI PUȚIN AȘTEPTATĂ. OBSERVATORII POLITICI APRECIAZĂ UNANIM CĂ ACEST EVENIMENT ARE LEGĂTURĂ DIRECTĂ CU ALEGERILE PARLAMENTARE, CARE VOR AVEA LOC PESTE UN AN. DAR TOȚI NU SE POT DUMERI CARE SÎNT MOTIVELE ACESTEI DEMISII ATÎT DE SURPRINZĂTOARE. OR, ACESTE TREBUIE CĂUTATE ÎN HOTĂRÎRILE PARTIDULUI COMUNIȘTILOR (PCRM) CARE, CU CÎTEVA ZILE ÎNAINTE DE ACEASTA, A ADOPTAT NOUL PROGRAM AL PCRM, A DEFINIT PRIORITĂȚILE PARTIDULUI PENTRU PERIOADA IMEDIAT URMĂTOARE ȘI A TRASAT PLANUL PREGĂTIRII DE ALEGERI. SE PARE CĂ UN PUNCT NEDECLARAT DIN ACEST PLAN ERA TOCMAI DEMISIA LUI VASILE TARLEV CARE A DOBORÎT TOATE RECORDURILE DE LONGEVITATE ÎN POSTUL DE PRIM-MINISTRU.

Anatolie
GOLEA

Program nou, denumire veche

Congresul PCRM a fost așteptat cu mult interes, aproape ca în perioada sovietică, cînd asemenea foruri determinau căile de dezvoltare a URSS pentru cincinalul următor. Pe de o parte, chiar comuniștii alimentau interesul, cu promisiuni de „reformare a partidului, adoptare a programului nou și definire a căilor de dezvoltare a societății moldovenești pentru următoarele două-trei decenii”. Pe de alte parte, se vehiculau zvonuri

despre o eventuală scindare între reformatori și conservatori, care ar putea influența serios distribuția forțelor politice. Menționăm din start că nu s-a întîmplat nimic de acest gen, congresul s-a derulat în liniște și pace, după scenariul prestabilit.

După ce a înțeles, în anul 2005, că „brandul comunist” continuă să aducă dividende electorale, PCRM a renunțat la intenția de schimbare a denumirii, care existase pînă la alegeri. Totodată, era de înțeles că partidul nu se mai poate afla la guvernare în continuare, nu poate construi „capitalismul” și economia de piață, avînd consfințite în program dogmele leniniste despre dictatura proletariatului și proprietatea privată. În programul nou, această contradicție între activitățile de partid și documentele de program a fost eliminată.

Autorii documentului au reușit să argumenteze teoria „comuniștilor contemporani”, atribuind calificativul „liberalizare comunistă” politicii economice a partidului.

Dacă plecăm de la prevederile noului document de program, putem considera că PCRМ s-a reformat. Congresul a încercat să răspundă, odată și pentru totdeauna, numeroaselor și nedumeritelor întrebări ale diplomaților și politologilor occidentali despre „fantoma comunismului, care cutreieră Moldova și în secolul al XXI-lea”.

În același timp, programul conține contradicții serioase cu doctrina „marxism-leninismului”, de care comuniștii moldoveni nu se dezic. Dar, tocmai în aceasta și rezidă reformarea. Este chiar mai simplu de explicat, bunăoară, atașamentul concomitent al comuniștilor moldoveni față de biserica creștină și ideile lui Lenin, cel care era un ateu consecvent și militant.

Participanții la congresul PCRМ nu ascundeau faptul că văd în forum nu doar „un punct de plecare” în reformarea partidului, dar și o etapă majoră de pregătire de alegeri. Putem spune fără exagerare că anume la 15 martie PCRМ a dat startul nedeclarat al campaniei electorale a anului 2009, de care, de altfel, se pregătește demult.

Precum și se cuvine în cadrul unei campanii electorale, liderul PCRМ, Vladimir Voronin, i-a nominalizat pe oponenții principali. Totodată, a făcut aluzia că nu cu toți trebuie să te certți, căci s-ar putea să ai nevoie și de parteneri după alegeri. La congres au „încasat-o” toate partidele principale de „orientare democratică”, Voronin i-a criticat în lung și-n lat pe democrații și liberalii de toate culorile. Singura excepție a fost Partidul Popular Creștin Democrat și liderul acestuia, Iurie Roșca, -

« PCRМ a desfășurat congresul „reformator” într-o atmosferă foarte calmă. Liderii lui au fost elevi sîrguincioși la academiile politice și școlile marxist-leniniste. Ei au studiat bine istoria PCUS și nu au repetat erorile de la congresele al XX-lea și al XXV-lea, care au dat naștere „șaizeceștilor” și „restructurării”. Reformele din PCRМ s-au dovedit a fi foarte moderate și au permis evitarea „opiunilor incomode” și a „dragostei de libertate”. »

anticomuniștii cei mai înverșunați pînă în anul 2005. De altfel, și creștin-democrații le răspund acum comuniștilor cu aceeași monedă, devenind, după alegerile locale din 2007, partidul cel mai loial autorităților. Probabil, se pregătesc și ei de alegeri...

După ce a dat tonalitatea discuțiilor, liderul comuniștilor moldoveni era convins că va fi sprijinit în dorința de a însuși învățămintele alegerilor locale din anul trecut și a nu repeta erorile, în anul viitor. Sprijinul s-a încununat cu un unison deplin la congres, cu adoptarea unanimă a documentelor de program și alegerea lui Vladimir Voronin președinte al partidului, pentru perioada următoare. Votul a fost deschis, comuniștii moldoveni au uitat că pînă și în perioada sovietică de postrestructurare conducerea era aleasă prin vot secret.

Cursul – întinerirea

Congresul i-a dezamăgit pe cei care așteptaseră transformări revoluționare. În linii mari, renovarea programului PCRМ are un „caracter redacțional”, și nu doctrinar. Și totuși în partid s-au conturat unele modificări. Nu se poate spune că în PCRМ s-ar fi produs o schimbare a generațiilor, cel puțin, pentru că în fruntea formațiunii a rămas președintele constant de pe parcursul a 15 ani – Vladimir Voronin. Dar statistica delegaților congresului și statistica partidului în ansamblu arată concludent că acest proces a demarat.

În PCRМ se crede, pe bună dreptate, că pentru menținerea puterii și victoria în alegerile viitoare se impun pași neordinari. Orice partid și, mai ales, unul de guvernămînt, este supus erodării. Victoria lui Dorin Chirtoacă la alegerile locale din Chișinău a fost surpriza cea mai neplăcută pentru comuniști. Experții de partid au analizat multă vreme cauzele acestui fenomen și au concluzionat că oamenii sînt dornici de schimbări, vor să vadă la putere persoane tinere și energice. Și comuniștii au continuat și mai iute cursul inițiat de întinerire a partidului.

Aripa tînără, venită la PCRМ după accederea acestuia la guvernare, a preluat treptat conducerea partidului în mîinile sale. «Comuniștii tineri» au început să-i elimine treptat de pe pozițiile de lider pe veteranii care au creat partidul și l-au scos din opoziția adîncă. Ofensiva reformatorilor comuniști împotriva conservatorilor a pornit la congresul al cincilea și a continuat la cel de-al șaselea. Rezultatele reformelor în PCRМ arată că inițiatorii lor, al căror lider neformal este considerat consilierul prezidențial, Mark Tkaciuk, își întăresc pozițiile în partid. Și aceasta dezmente afirmațiile potrivit cărora aceste poziții la putere slăbesc, ca urmare, cîțiva „oameni de-ai lui Tkaciuk” și-au pierdut funcțiile, în ultimele săptămîni.

Un exemplu relevant care arată că linia „tinerilor reformatori”

Agravarea din martie

Anatol
PASAT

ÎN LUNA MARTIE, PREȚURILE DE PE PIAȚA DE CONSUM DIN MOLDOVA S-AU CARACTERIZAT PRIN INSTABILITATE. ÎN LUNILE PRECEDENTE, ELE NU AU FĂCUT DECÎT SĂ CREASCĂ, PE CÎND ÎN MARTIE O SERIE DE MĂRFURI S-AU IEFTINIT ȘI, RESPECTIV, RATA LUNARĂ A INFLAȚIEI A FOST MAI MICĂ.

Din 24 de feluri de produse alimentare, nouă s-au scumpit, trei s-au ieftinit, iar celelalte au rămas la nivelul din luna februarie. În martie, prețurile la produsele alimentare au crescut în medie cu 2,05%.

Fructele s-au scumpit cel mai mult. De exemplu, în cazul merelor autohtone scumpirea a fost de 20%, și în piața agricolă centrală din capitală nu mai cumperi mere mai ieftine decît 12 lei pentru un kilogram. Cele de import sînt de două ori mai scumpe.

O situație similară se atestă la struguri. În Moldova, rezervele de struguri, practic, s-au terminat, iar cei rămași sînt atît de neatractivi încît nici chiar vînzătorii nu se hotărăsc să le comercializeze mai scump decît cu 33-35 lei pentru un kilogram. Totodată, strugurii turcești aleși mai ieftini de 60 lei sînt de negăsit.

Varza s-a scumpit considerabil cu, cel puțin, 12,5%. Totodată, diapazonul de prețuri este foarte mare. La o teighea varza costă 9-10 lei pentru un kilogram, la cea vecină - 20-25 lei, și este vizibil că nu este din recolta nouă.

Scumpirea produselor pomilegumicole poate fi explicată nu numai prin cererea de primăvară, tendința de suplimentare a alimentației cu vitamine, dar și prin Postul cel Mare care a început. Tot aici trebuie căutate motivele ieftinirii produselor lactate. În plus, odată

cu încălzirea vremii, apariția ierbii și viitorul fătat, vacile au început să dea mai mult lapte. În martie, laptele se putea cumpăra de la țărani deja cu șase lei, față de opt, în februarie. Brînză și cașul, de asemenea, s-au ieftinit cu 11-12%.

Prețurile la carne s-au menținut, în fond, la nivelul din luna februarie.

Tarifele la servicii, de asemenea, au rămas neschimbate. În aprilie însă se așteaptă scumpirea gazelor și a energiei termice, ca urmare a majorărilor de preț la gaze din trimestrul doi și decizia judecătii care a obligat autoritățile capitalei să ajusteze tariful la căldură la cheltuielile reale.

Dintre mărfurile nealimentare, „Profit” monitorizează doar produsele petroliere. În martie, prețurile acestora au crescut în republică în medie cu 0,3%. Totodată, prețul la motorină a suferit două scumpiri și a ajuns să coste, în premieră, mai scump decît benzina. Acum, la stațiile PECO, un litru de motorină costă 13,25 lei, față de 11,86 lei, în februarie. Iar cea mai ieftină benzină - 12,32 lei, în loc de 12,77.

Gazul lichefiat s-a ieftinit cu 7,2% și costă acum la stațiile de alimentare 6,5 lei pe litru.

În fond, conform calculului poporului (?), indicele prețurilor de consum în luna martie a fost de 1,57%, iar indicele cumulativ de la începutul anului 2008 - 12,07%. ■

	Decembrie	Ianuarie	Februarie	Martie
PRODUSE ALIMENTARE				
Piine	2,89	2,89	2,89	2,89
Făină	7	7	7	7
Paste făinoase	9,5	9,5	9,9	9,9
Hrișcă	13	13	13	13
Orez	10	10	10	10
Ulei de floarea-soarelui	20	20	24	24
Sare	3	3	3	3
Zahăr	10	10	10	10
Legume:				
Cartofi	4	4	4	4
Varză	6	8	8	9
Ceapă	7	7	7	7
Sfeclă	7	8	8	8
Morcov	7	8	8	8
Fructe:				
Mere	7	10	10	12
Pere	20	35	35	40
Struguri	16	16	28	33
Lămii	22	24	24	26
Banane	16	16	16	20
Carne:				
De vită	50	50	60	60
De porc	50	50	60	60
De găină	35	35	36	36
Lactate:				
Lapte	8	8	8	6
Brînză	35	35	40	35
Caș	40	40	45	40
PRODUSE NEALIMENTARE:				
Produse petroliere:				
Benzină	12,77	12,77	12,77	12,32
Motorină	11,86	11,86	11,86	13,25
Gaz lichefiat	7	7	7	6,5
SERVICII:				
Energie electrică	0,96	0,98	0,98	0,98
Apă	5,07	5,07	5,07	5,07
Gaz	3,02	3,16	3,16	3,16
Căldură	233	233	233	233
Telefon	24	24	24	24

Sergiu CHIRCĂ,
manager al companiei de
consultanță „MS-Capital”

În situația actuală de pe piață, decizia Băncii Naționale de majorare a ratelor este absolut corectă și adecvată. Banca s-a aflat mereu în fața dilemei: cursul leului moldovenesc și inflația, pe care a căutat să o rezolve concomitent. Se pare că banca a acordat preferință indicelui de prețuri. Pentru aceasta, banca a limitat volumul banilor pe piață și a majorat costul acestora. În mod tradițional, trei lucruri determinau prețul banilor în Moldova: leii disponibili, valuta disponibilă și rata de bază. Cît privește rata, aceasta a avut o influență ne semnificativă asupra costului banilor. Deși în Uniunea Europeană și SUA acest indicator are o importanță decisivă pentru prețul banilor, la noi situația se explică prin caracterul limitat și subdezvoltat al pieței moldovenești.

Vladimir GOLOVATIUC,
analist financiar

Acțiunile și deciziile Băncii Naționale denotă inflația mare, pe care ea caută să o suprimă prin instrumente monetare. Din cauza caracterului extrem de subdezvoltat al pieței, mă refer, în primul rînd, la infrastructura economică și financiară, precum și la piața de valori nedezvoltată, la noi nu există o corelare mare între rata de bază și dobînzile la credite. Vânzarea sau cumpărarea de valută de către BNM are o influență mult mai mare asupra acestor indicatori ai pieței de capitaluri. Se pare că „țintirea” inflației de către BNM va face ca dobînzile la credite și depozite să depindă mai mult de rata lui de bază.

Ratele BNM prețul banilor

Alexandru
TANAS

„ȚINTIREA” INFLAȚIEI DE CĂTRE BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI POATE DURA, POTRIVIT DIFERITELOR PROGNOZE, DE LA TREI PÎNĂ LA CINCI ANI. SE PARE CĂ ÎN ACEST RĂSTIMP BNM VA ÎNVĂȚA BUSINESSUL SĂ AȘTEPTE CU INIMA STRÎNSĂ MODIFICAREA RATELOR DE BAZĂ, PRECUM SE ÎNTÎMPLĂ ÎN SUA SAU ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ, UNDE ORICE SCHIMBARE A RATELOR ESTE FOARTE SENSIBILĂ PENTRU PIAȚĂ.

În Moldova, în toată această perioadă, BNM a influențat mai eficient situația prin cumpărarea și vânzarea de valută. Cu ajutorul acestor instrumente, banca prindea doi iepuri deodată – suplimenta rezervele valutare, ceea ce este foarte important pentru economia moldovenească, și stabilea cursul leului moldovenesc.

Iar ratele de bază erau undeva deoparte și existau de la sine.

Majorînd rata pînă la 17%, banca a dat pieței un semnal clar că intenționează să influențeze cu propriile pîrghii indicele prețurilor de consum. Vorbînd mai simplu, BNM a făcut depozitele din bănci și mai atractive și, totodată, a făcut mai inaccesibile resursele de credit pentru sectorul real al economiei, mai ales, pentru acea parte din el care are o eficiență redusă în utilizarea finanțelor.

determină

Banca a lăsat să se înțeleagă univoc că nu va admite pe piață situația de „inflație de credit”, când majorarea volumelor de creditare generează situația în care o parte din resursele de împrumut ajung pe piață, provocând creșterea ratei inflației.

Piața moldovenească de capital are nevoie de o înțelegere clară a faptului că dacă BNM majorează rata de bază, prin urmare piața este supusă influențelor inflaționiste și banca intenționează să limiteze prin toate metodele impactul lor negativ asupra indicelui prețurilor de consum. Iar în caz de reducere a ratelor de bază, piața va primi semnalul că BNM este convinsă de reducerea ratei inflației și procedează fără ezitare la diminuarea costului banilor pe piață, fără să se teamă să impulsioneze, astfel, o nouă creștere de prețuri.

În condițiile acestei abordări, rata de bază va deveni un adevărat mecanism de piață, ale cărui semnale vor avea aceeași semnificație pentru toți participanții la piață. Un bancher din străinătate a mărturisit că în sistemul bancar al Moldovei a existat și mai înainte mecanismul pieței, dar cu o destinație prea directă și care acționa „pe covor la guvernatorul BNM”.

Odată cu “țintirea” inflației de către bancă, rata de bază trebuie să obțină prioritate în determinarea costului banilor. Până acum, prețul acestora era determinat de trei factori: disponibilul de lei, dolari și rata de bază. Aceasta înseamnă că banca va influența piața în ansamblu și prețul banilor în particular nu prin cumpărări de valută, ci prin propria rată. Cît privește cumpărarea de valută străină și emisiunea de lei, problema rămîne în suspans și, deocamdată, nu se știe cum va putea fi oprită aprecierea leului în continuare. ■

Serghei RUSOV,
expert al companiei financiare
„Credit-Profit”

Majorînd rata de bază pînă la 17% și rata rezervelor obligatorii ale băncilor pînă la 16%, Banca Națională a întreprins o nouă încercare de menținere a inflației. Banca caută să frîneze creșterea prețurilor, care după primele două luni ale anului 2008 a constituit 3%, ceea ce corespunde cu 18% anual. Majorarea ratei este un argument bun și pentru Ministerul Finanțelor, pentru sporirea profitabilității HVS, și pentru bănci – pentru ridicarea dobînzii la depozite. Ca rezultat, portofoliul de valori mobiliare și al depozitelor bancare va crește. Astfel, o parte din bani vor putea fi „legați” și presiunea asupra pieței de consum va fi diminuată. Dar mecanismul poate funcționa atît timp cît există un spor de depozite și de HVS.

Visarion CEȘUIEV,
economist

Deciziile BNM conduc la scumpirea creditelor, creșterea dobînzilor la depozite, precum și la scumpirea înființării locurilor de muncă, care sînt posibile odată cu dezvoltarea producției. Încă atunci cînd banca devenise responsabilă pentru inflație era de înțeles că banii vor fi mai scumpi. Deși pentru suprimarea inflației forțele unei singure bănci nu vor fi suficiente. Pentru aceasta este nevoie de un pachet de măsuri antiinflație al Guvernului. Priviți piața de valori. Operațiunile au devenit acolo atît de scumpe încît volumele descresc din această cauză. Banii se plasează, în principal, pe depozite bancare, iar o parte, pur și simplu, se scot din țară, deși ar putea fi de folos economiei, dar pentru aceasta nu există condiții, care ar putea fi în pachetul antiinflație al Guvernului.

„Numărul partenerilor BERD în Moldova va crește, la sigur”

Interviu cu Alexandru TĂNASE, senior banker la BERD

„Profit”: *La 19 februarie, BERD a aprobat o nouă concepție de susținere a sectorului financiar al Moldovei. Ce prevede ea?*

A.T.: Se numește facilitate-cadru, un instrument al BERD de stabilire a strategiei generale de susținere într-un anumit domeniu. În acest caz e vorba de strategia BERD în domeniul instituțiilor financiare din Moldova. Această facilitate-cadru prevede 70 mln.

euro și deja pe 7 martie curent am semnat primul subproiect cu Eximbank Gruppo Veneto Banca în sumă de \$20 mln. (14 mln. euro) pentru creditarea întreprinderilor mici și mijlocii din Moldova.

Facilitatea-cadru este deschisă pentru un număr mare de subproiecte: e vorba de împrumuturi ipotecare; creditarea activităților de leasing; tranzacții de factoring; din domeniul

asigurărilor; probabil, pe viitor și în domeniul fondurilor de pensii; în domeniul economisirii consumului de energie, utilizării surselor alternative de energie. Vor fi subproiecte foarte diverse în cadrul acestei facilități.

„Profit”: *Care vor fi următoarele proiecte ce vor fi lansate de BERD prin intermediul acestui instrument financiar?*

**« Odată cu adoptarea de către Moldova a Legii
cu privire la creditarea ipotecară, BERD este
disponibil să demareze consultările cu băncile și
organizațiile financiare în privința acordării de
resurse pentru credite ipotecare. »**

A.T.: Cred că în viitorul apropiat e posibil un proiect ce ține de creditarea ipotecară. Condiția principală pentru ca lansarea acestuia să aibă loc este aprobarea Legii cu privire la creditarea ipotecară, proiectul căreia a fost elaborat cu susținerea financiară și cu asistența tehnică a BERD. Din câte știu, acest proiect de lege se află în Parlament. Sperăm că va fi adoptat cât mai curînd. Imediat ce acest lucru se va întîmpla, vom purcede la discuții multilaterale cu băncile, cu companiile financiare nebankare, care pot oferi credite ipotecare.

„Profit”: În cadrul unei conferințe de presă, s-a menționat că BERD acordă finanțare doar băncilor ai căror acționari sînt din străinătate, de preferință din țările UE, și că băncile cu acționari locali ar fi mai puțin preferabile pentru finanțare?

A.T.: Răspunsul dat de

reprezentanții BERD a fost clar și, în opinia mea, este în continuare clar. Nu avem preferințe față de anumite bănci, de exemplu, cele care au parteneri străini ca acționari. Căci, lucrăm foarte bine cu Banca Socială, ai cărei acționari sînt în totalitate locali și am mai lucrat și înainte cu bănci ce aveau în exclusivitate acționari locali. BERD nu face distincție din punctul de vedere al originii acționarilor. Pentru noi cel mai important este ca banca să fie bună, să fie respectate cerințele stabilite în domeniul guvernării corporative, să fie asigurată transparența și, din punct de vedere bancar, riscurile pe care le prezintă instituția respectivă să poată fi acceptate de BERD.

„Profit”: Lucrați de multi ani cu băncile din Moldova, în calitate de senior banker la BERD. Cum ați aprecia sectorul bancar din Moldova? În ce măsură sînt pregătite la acest moment băncile

autohtone pentru a fi acceptate în calitate de parteneri ai BERD?

A.T.: Lucrăm foarte bine cu Mobiasbancă, cu Banca Socială, am început o relație cu Eximbank Gruppo Veneto Banca, sîntem în discuție și cu alte bănci din Moldova. Din păcate, nu pot să vă ofer denumiri concrete, pînă nu ajungem la semnarea unor acorduri de finanțare cu acestea. Însă, vă pot spune, în mod sigur, că vom lărgi numărul partenerilor BERD în RM.

„Profit”: Dar sînteți acționari și la Victoriabank. În ce măsură vă satisfac profiturile obținute în calitate de acționari?

A.T.: Da, încă mai sîntem acționari în Victoriabank. Dar comentariul meu se încheie aici. (Același lucru l-a spus anterior și Jean-Mark Peterschmitt, directorul Departamentului Instituții Financiare al BERD – nota „Profit”).

„Profit”: Sectorul bancar din Moldova preconizează o creștere anuală de 30-40 la sută. Pe cînd putem aștepta sosirea unui nou investitor strategic în acest sector?

A.T.: Aveți deja doi investitori strategici și mai sînt investitori din Europa de Sud-Est, Europa de Est. Aceștia nu vor întîrzia să vină dacă sectorul bancar din Moldova va răspunde exigențelor lor și dacă climatul de afaceri va fi îmbunătățit în continuare. Este un obiectiv permanent pentru o țară care are nevoie de investiții. Mereu vor exista aspecte ale climatului de afaceri ce vor trebui perfecționate. ■

Alexandru TĂNASE: „Pot spune univoc că rentabilitatea funcționării activelor în Moldova este mare”.

Revista „Profit” inaugurează rubrica «Topul vinului-10» la care va publica materiale despre situația în domeniul vinificației, potențialului de export al companiilor vinicole, precum și rezultatele diferitelor concursuri de degustare la care participă vinurile moldovenești. Cititorul va putea afla din materialele rubricii primele zece companii – lideri la volumul producției de vin, precum și cele mai bune zece companii care produc cele mai calitative vinuri în Moldova.

De ce vinurile moldovenești sînt atît de scumpe?

Olga
SOCOLOVA

CEI CARE PREȚUIESC VINURILE DE CALITATE, PENTRU CARE CINA ROMANTICĂ LA FLACĂRA LUMÎNĂRILOR ȘI UN PAHAR DE VIN BUN ESTE O TRADIȚIE, AU REMARCAT O SITUAȚIE DE PARADOX. VINIFICATORII DEPUN EFORTURI ENORME PENTRU A TRECE ÎN RUSIA, BUNĂOARĂ, ÎN ALT SEGMENT DE PREȚ AL PIEȚEI ȘI A VINDE VINURILE ÎN MEDIE LA \$4-5 PE STICLĂ. ADMIRATORII AUTOHTONI DE VINURI CALITATIVE – OBIȘNUITE, DE MARCĂ ȘI DE COLECȚIE – NU SE POT DUMERI DE CE PE PIAȚA RUSĂ ACEASTĂ TRECERE ESTE ATÎT DE PROBLEMATICĂ, ÎN TIMP CE ÎN MOLDOVA TOȚI S-AU OBIȘNUIT DEMULT CU ACEASTA, ÎN REȚEAUA CU AMĂNUNTUL?

În Moldova, o țară vinicolă, prețurile la vin, comparativ cu cele la votcă, par supraestimate. Vinificatorii însă susțin că nu vinul costă scump, ci votca este ieftină. Reporterul revistei „Profit” a încercat să afle cum se formează prețurile la vin. Principalii jucători de pe piața internă sînt vreo zece companii. Am solicitat explicații uneia dintre acestea, care prezintă spectrul cel mai vast de produse (de la vinuri obișnuite pînă la cele de colecție și „de gheață”).

Managerul pentru piața internă al companiei ne-a spus că prețul vinului viitor începe să se formeze în timpul culesului recoltei de struguri. În ultimul sezon, prețul la “Cabernet” se ridica la 4,5 lei/kg (cu TVA), iar la soiurile albe – la 3,5-4 lei. Dintr-un kilogram de struguri ies în medie 0,7 l de must (aproape o sticlă de vin). Cheltuielile de transportare a strugurilor, în funcție de distanță, mai adaugă cîte 25-50 bani/kg. Apoi

urmează cheltuielile de producție. La vinurile roșii acestea sînt mai mari. După producerea tuturor vinurilor brute pe sezon, se calculează toate cheltuielile și se determină prețul de cost al vinurilor brute în ansamblu la

soiurile albe și cele roșii. Maturarea vinurilor în ambalaje de stejar suplimentează costul acestui proces. În total, cheltuielile de producție la vinurile de calitate înaltă constituie circa 8 lei.

În pofida opiniei că din cauza aplicării embargoului rus vinurile brute ar fi trebuit să se ieftinească în interiorul republicii anume pentru că stocurile mari rămâneau multă vreme nevândute, ele se scumpeau. Pentru menținerea calității înalte a vinului, trebuiau realizate operațiuni suplimentare – cleirea, filtrarea, tratarea la rece. Completarea la îmbuteliere introduce și ea un articol de cheltuieli ale producătorilor, unde intră prețul sticlei, al etichetei, al cutiei.

Cheltuielile pentru publicitate și promovarea mărfii diferă de la un producător la altul. Dacă vinul se vinde în supermarket-uri și la „HoReCa”, cel puțin, 5% trebuie cheltuite pentru marketing. De asemenea, se adaugă accizele la vin (10%) și TVA (20%). Plus cheltuielile de transportare la distribuitorii de loturi mici.

Adaosul comercial al distribuitorului este de 10-20%, dar în comerțul cu amănuntul este nelimitat. De exemplu, cele mai rezonabile adaosuri sînt la „Fourchette” (pînă la 12%), „Green hills-Plaza” și la Ciocana (aproximativ aceleași). În alte supermarket-uri adaosul comercial se ridică la 33%.

Vinurile albe obișnuite ale acestui producător se numără printre cele mai ieftine în supermarket-uri – ceva mai mult de 17 lei sticla. Prețul de livrare a acestei linii nu s-a schimbat din 2005. Și azi, el generează pierderi, pentru că prețul de cost al acestor vinuri este de 18-19 lei. Și trebuie să fie rentabilitate, cel puțin, 15%. Acum, aceste vinuri vor costa pe rafturi 25-30 lei.

Vinurile de calitate înaltă, de asemenea, s-au scumpit (prețul de livrare al fabricii începe deja de la

30 lei). Cu siguranță, consumatorii au observat că vinurile de aceeași categorie „rezerva” de la producători diferiți se deosebesc de două ori (40 și 80 lei). De ce? Motivul rezidă în tehnologia maturării: s-au aplicat cipsuri (strujitură, așchii) sau butoaie noi? Prețul oferă răspunsul.

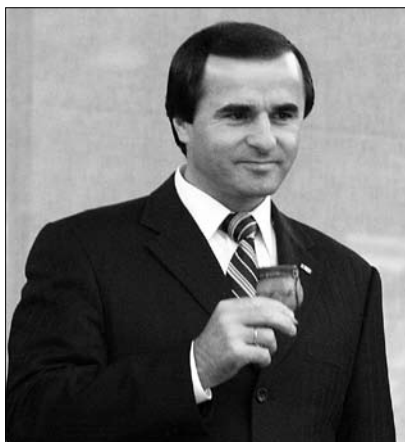
În prețul vinurilor de colecție se iau în calcul cheltuielile de producție pentru mai mulți ani și caracterul limitat al lotului. Astfel, vinul „Auriu” de colecție cu vechimea de 30 de ani de la diferite întreprinderi se poziționează la fel – circa 500 lei. Vinul de gheață „ice-wine” este un lux: pentru prepararea unei sticluțe cu capacitatea de 0,375 l e nevoie de 15 kg de struguri, culeși în zori, la 8-10 grade frig. Astfel, prețul de vînzare al distribuitorului pentru „ice-wine” este de 550 lei. Prețul justifică calitatea. ■

Păcat, nu am reușit

La mijlocul lunii martie, fiind încă Prim-ministru, Vasile Tarlev i-a recomandat ex-directorului general al Agenției Agroindustriale „Moldova-Vin”, Valeriu Mironescu, să nu promoveze companii dubioase, care vînd alcool la un preț sub cel de cost.

Tarlev l-a atacat pe Mironescu cu prilejul aprobării de către Guvern, pe 12 martie, a normelor de alcool etilic nednaturat, destinat utilizării în instituțiile medicale. Executivul aplică procedura în fiecare an.

La propunerea Ministerului Sănătății, Guvernul a aprobat norma de alcool pentru anul 2008, de 157,6 mii dal, inclusiv 10,7 mii – pentru nevoile instituțiilor medicale, iar restul – pentru producția de medicamente la „Farmaco” și la o serie de întreprinderi farmaceutice private. Alcoolul etilic se produce în

Moldova sau se exportă, de regulă, din Ucraina.

Vasile TARLEV: *Eu nu înțeleg cum produsele se pot vinde la un preț mai mic decât cel de cost. La o întreprindere care plătește impozitele regulat și care nu comite evaziuni fiscale, un litru de spirt costă 12 lei, iar la o oarecare SRL - 10 lei.*

Aceasta înseamnă că se aduc produse clandestine sau agentul economic nu plătește impozitele. Vă susțin în calitate de director general al „Moldova-Vin” nu pentru ca să promovați interesele egoiste ale contrabandiștilor sau ale agenților economici care se eschivează de la plata impozitelor, ci pentru ca să promovați interesele producătorului autohton, să protejați piața și să asigurați transparența în această sferă.

Tarlev nu a vorbit prea bine nici de agenția pe care o conduce Valeriu Mironescu. Potrivit premierului, „Moldova-Vin” umblă “cu mîna întinsă prin cabinetele guvernamentale” ca să obțină alocații suplimentare și subvenții mai mari pentru înființarea viilor noi și Guvernul găsește asemenea fonduri.

Vasile TARLEV: *Mai înainte,*

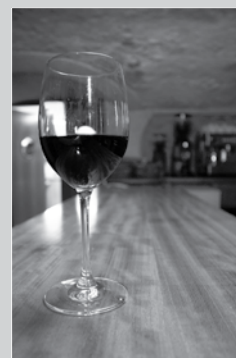
ai propus un proiect de lege prin care îi impuneți pe toți agenții economici, inclusiv cei care produc băuturi din struguri, să plătească taxe, folosindu-le ulterior pentru înființarea plantațiilor noi. Și noi v-am susținut, deși agenții economici din ramura vinicolă nu sînt cei mai săraci agenți din țară, cu toate problemele pe care le au.

După ce și-a tras suflul, premierul a menționat că nu acuză pe nimeni de lobbyism. El crede că „organele competente trebuie să-și spună verdictul”. Totuși Tarlev ceruse atunci Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției ca împreună cu Inspectoratul Fiscal Principal de Stat să analizeze detaliat situația și cazurile cu spirt ieftin (care anume, premierul nu a precizat).

Vasile TARLEV: De unde s-a luat acest spirt, mai ieftin decît cel pe care îl vînd producătorii din Moldova? Agentul economic pe care îl susține agenția „Moldova-Vin” produce și el marfa în țara lui, cum la el alcoolul poate fi mai ieftin decît la alții? Eu nu cred că el îl vinde ca să fie în pierdere. ■

ZECE PRODUCĂTORI ȘI EXPORTATORI LIDERI DE VINURI ÎN MOLDOVA, DUPĂ ANUL 2007

Holdingul «Bostovan»
«Esmalda»
«Acorex Wine Holding»
«Asconi»
«DK-Intertrade» (întră în componența holdingului rus «Dionis club»)
«Wine International Project»
«Alianța-Vin»
«Bas-Vinex»
«Tomai-Vinex»
«Migdal P»

Sursa: Datele Agenției Agroindustriale „Moldova-Vin”

ZECE PRODUCĂTORI DE VINURI MOLDOVENEȘTI DE CALITATE

«Lion-Gri»
«DK-Intertrade»
«Dionysos-Mereni»
«Acorex Wine Holding»
«Vinăria-Purcari»
«Chateau Vartely»
«Suvorovo-Vin»
«Vinuri-Ialoveni»
«Imperial-Vin»
«Cricova»

Sursa: Analiza grupului de experți „Profit”, efectuată pe baza rezultatelor participării companiilor la diverse concursuri.

SITUAȚIA CONCURENȚEI PE PIATA EXPORTATORILOR DE VINURI ÎMBUTELIATE ȘI ÎMPACHETATE ÎN ANUL 2007

Nr.	Companiile	Livrări						Total, litri	Cota, %
		Rusia		CSI		Țările străine			
		litri	cota	litri	cota	litri	cota		
1	«Vinăria Bostovan»			1940194	7,2%	2213661	20,3%	4153855	10,6%
2	«Esmalda»			3340815	12,3%	398466	3,7%	3739281	9,5%
3	«Acorex Wine Holding»	11250	0,9%	2407829	8,9%	453057	4,2%	2872136	7,3%
4	«Asconi»			1071781	4,0%	1554026	14,2%	2625807	6,7%
5	«Dionis Club»	126324	10,2%	1430858	5,3%	1004901	9,2%	2562083	6,5%
6	«Garling»			1886194	7,0%	479010	4,4%	2365204	6,0%
7	«Alianța vin»			2325561	8,6%			2325561	5,9%
8	«Basvinex»			1844673	6,8%	320785	2,9%	2165458	5,5%
9	«Tomai Vinex»			1277113	4,7%	692582	6,3%	1969695	5,0%
10	«Migdal P»	237078	19,0%	1179507	4,4%	306698	2,8%	1723283	4,4%
11	«Lion Gri»	731007	58,7%	455156	1,7%	412577	3,8%	1598740	4,1%
12	«Dyonisos Mereni»			1143940	4,2%	203095	1,9%	1347035	3,4%
13	«Cricova»			1053702	3,9%	248704	2,3%	1302406	3,3%
14	«Sălcuța»	81900	6,6%	973562	3,6%	193396	1,8%	1248858	3,2%
15	«Imperial vin»			647143	2,4%	583038	5,3%	1230181	3,1%
16	«Zlatovin»			883098	3,3%			883098	2,2%
17	«Tecca»			766950	2,8%	69969	0,6%	836919	2,1%
18	«Doina vin»			320798	1,2%	346901	3,2%	667699	1,7%
19	«Carahasani vin»			537117	2,0%	68583	0,6%	605700	1,5%
20	CNVV					453708	4,2%	453708	1,2%
	Total	1187559	95,40%	25485991	94,30%	9549449	87,50%	36222999	92,00%
	Alți exportatori	57455	4,6%	1620956	6%	905236	8,3%	2583192	6,6%
	Inclusiv «Chateau Vartely»			270608	1%	74051	0,7%	344659	0,9%
	Total pe anul 2007.	1245014	100%	27377555	101,3%	10528736	96,50%	39150850	99,50%

Sursa : Agenția „Moldova-Vin”

Caleidoscop de știri

Calitate și clasică

„Lion Gri” a devenit prima și unica companie din Moldova care a primit medalia de aur la concursul internațional „Vinalies Internationales” (Franța) pentru spumantul clasic „Lion Gri”. Din anul 2000, compania depune la păstrare în propriile subsoluri din vecinătatea Chișinăului vinuri spumante care se produc după tehnologia clasică franceză. În subsolurile „Lion Gri” se păstrează circa 1 mln. sticle de spumant alb și roșu.

Degustare la Londra

Cu suportul informațional al revistei britanice de vinificație „Harpers”, Ghilda Vinificatorilor din Moldova a organizat o prezentare cu degustare de vinuri moldovenești de la cei mai mari producători. Printre invitații degustării s-au numărat critici și jurnaliști notorii, achizitori din rețelele en gros și cu amănuntul din Marea Britanie. Vinurile companiei „DK-Intertrade” le-a prezentat brand-managerul partenerului britanic - Hayman Barwell Johnes. În total, au fost prezentate șase vinuri: „Chardonnay”, „Pinot Noire”, „Merlot Rose”, precum și noutăți de la companie – vinuri cupajate din anul 2007 din recoltele „Cabernet Sauvignon-Merlot”, „Cabernet Sauvignon-bestardo”, „Cabernet Sauvignon- Saperavy”.

320 de medalii și diplome

Calitatea excelentă a vinurilor produse la compania „Lion Gri » a fost confirmată la zeci de diverse concursuri de degustare internaționale, la care juriul cu autoritate a acordat vinurilor ei peste 320 de medalii și diplome.

Degustare la Pitsburg

La concursul de degustare din Pitsburg (SUA), vinurile produse la compania „Lion Gri” au fost menționate cu patru medalii de aur. Compania a primit de la mai multe companii americane de dealer comanda pentru exporturi de produse pe piața americană. În ianuarie 2008, „Lion Gri”

a livrat 12 containere cu vinuri proprii în SUA.

Aurul și bronzul Mileștilor Mici

Întreprinderea de Stat Combinatul de Vinuri de Calitate Mileștii Mici a cucerit medalii la Concursul Internațional de Băuturi Alcoolice din cadrul expoziției „Prodexpo-2008” la Moscova, în perioada 11-15 februarie. Pe baza rezultatelor degustărilor, vinurile produse la Mileștii Mici au obținut medalia de aur pentru vinul roșu de colecție „Cabernet-Sauvignon 1987” și două medalii de bronz pentru vinul alb de colecție „Auriu 1986” și „Muskatnoe Igristoe” semidulce.

Exporturile în Rusia cresc

De la începutul anului 2008, compania „Lion Gri” a semnat contracte de comercializare a unui spectru vast de vinuri proprii cu cei mai mari șapte importatori ruși, care dispun de o rețea bine ramificată de centre comerciale în care se vînd vinuri și băuturi alcoolice. Pe lângă vinurile tradiționale seci, de masă, de desert și spumante, pe care „Lion Gri” le produce după tehnologia clasică franceză, se bucură de mare cerere wine brandy TAMIR.

Vin-Tur Lion Gri

În mai 2008, compania „Lion Gri” va inaugura un complex turistic modern în comuna Ciorescu, din vecinătatea Chișinăului. Aici, compania păstrează vinuri în subsoluri cu o suprafață de 50 mii metri pătrați. Turiștii se pot familiariza cu tehnologiile de păstrare a vinurilor moldovenești, pot degusta vinuri, gusta din diverse bucate naționale moldovenești.

Exploratorii

Compania „Lion Gri” a devenit primul exportator de produse vinicole din Moldova în Coreea de Sud. Primele loturi de vinuri livrate au arătat că coreenii au interes pentru vinurile moldovenești, pe care „Lion Gri” intenționează să le livreze, în anul 2008, în cantități mult mai mari.

„Pro Wein-2008”

„DK-Intertrade” a participat la expoziția internațională de vinuri și băuturi alcoolice „ProWein 2008”, care a avut loc în perioada 16-19 martie, la Dusseldorf (Germania). O particularitate care avantajează „ProWein” între expozițiile de asemenea format este aceea că aici se pot găsi principalele branduri mondiale, dar și băuturi foarte rare, exclusive. Expoziția întrunește producători mondiali de vinuri și alcool, dar și firme mici cu producții mici, novici în cucerirea pieței mondiale, iar pentru cunoașterea mai amplă a noilor produse un pavilion întreg este rezervat degustărilor.

Aurul onorabil

Vinul clasic alb spumant din anul 2004 produs la compania „Lion-Gri” a fost medaliat cu aur la concursul internațional „Les Vinalies Internationales-2008” (Franța). Medalii de aur au fost acordate și altor 234 de feluri de vin. Este plăcut să vedem între premianții concursului și companiile „Chateau Vartely”, „Acorex Wine Holding”, „DK-Intertrade”.

Reprezentanți ai companiei „DK-Intertrade” au relevat revistei „Profit” că „Firebird legend Pinot Noir 2005” a cucerit medalia de argint. „DK-Intertrade” participă la concurs pentru a treia oară și pentru a treia oară consecutiv vinurile ei ajung printre câștigători. Mai înainte, „Firebird Legend” a obținut peste 40 de medalii și diplome la concursuri internaționale în Marea Britanie (IWC, Decanter World Wine Awards, IWSC), Franța (Challenge du Vin, Chardonnay du Monde, Vinalies Internationales), Germania (MUNDUSvini) și Italia (VinItaly). Vinurile „Firebird Legend” se vînd în Marea Britanie, Germania, Cehia, Suedia, Ucraina, Belarus, Kazahstan, Lituania și Mexic.

Vinurile menționate cu medaliile concursului „Les Vinalies Internationales-2008” vor fi incluse în catalogul „Cele mai bune 1000 de vinuri ale lumii» (1000 Vins du Monde).

Nota „Profit”: Despre „Les Vinalies Internationales” se spune că este vitrina celor mai bune vinuri ale lumii. Concursul se organizează anual în Franța, sub egida Uniunii Internaționale a Oenologilor (International Union of Oenologists) și a Federației Mondiale a Concursurilor de Vinuri și Băuturi Alcoolice (International Vine and Wine Organization). Experți din toată lumea se întrunesc într-un juriu cu autoritate, care stabilește vinurile care merită să fie incluse, în acest an, pe locurile onorifice din catalogul „Cele mai bune 1000 de vinuri ale lumii” .

Prețul vinurilor moldovenești în Rusia a crescut cu 15-20%

Pentru vinificatorii moldoveni, expoziția «Prodexpo-2008» din Moscova a fost una de succes. Aceasta este concluzia la care a ajuns Nelli Sonic, vicepreședintele companiei „Lion Gri”. Ea i-a relatat reporterului „Profit” că rușii, comercianții și cumpărătorii, au un interes mare față de vinurile din Moldova, din cauza că

acestea au lipsit vreme îndelungată de pe piață.

«În Rusia, își amintesc bine de „Lidia” și „Isabela” pe care companiile moldovenești le-au livrat în mod tradițional și, mai ales, în cantități mari pe piața rusă», spune Sonic.

Din cauza prețurilor noi la vinurile moldovenești, care au crescut în medie cu 15-20%, vizitatorii «Prodexpo-2008» au tratat mostrele de vin „cu rezerve și cu interes”.

„Moldova înfloritoare”

Compania „Lion Gri” a prezentat la expoziția «Prodexpo-2008» standul propriu cu denumirea «Moldova înfloritoare». Acesta a avut scopul „să prezinte vizitatorilor bogăția și fertilitatea Moldovei în toată splendoarea – flori, fructe, struguri, vin și natură”. La expoziție, compania a prezentat noul brand Felicită - «Cabernet-Sauvignon», «Merlot», nectarul „Golden Lion Desert”, vinuri aromate ușoare demiseci și semidulci «Sauvignon», «Chardonnay», precum și noutatea «Cabernet» alb din struguri de soi special. ■

Cele mai scumpe cinci vinuri din lume:

1. Potrivit unui top realizat de ediția electronică a revistei „Forbes”, cea mai scumpă sticlă de vin din lume este un „Chateau Lafitte” (Bordeaux) din 1787 și costă \$156450. Prețul acestei sticle de vin a fost stabilit în 1985, în urma unei licitații organizate de renumita casă „Christie’s” din Londra. Conform reprezentanților Cărții Recordurilor Guinness, această sticlă de vin va rămîne cea mai scumpă și în următorii 20 de ani, succesul acesteia fiind garantat atît de vîrsta pe care o are, cît și de inițialele inscripționate pe ea: Th. J. Ea a aparținut lui Thomas Jefferson, al treilea președinte al Statelor Unite ale Americii.

2. Vinul „Chateau d’Yquem” 1787 (\$100 mii), cel mai scump vin alb vîndut vreodată în lume.

3. „Penfolds Grange Hermitage” din 1951 a fost cumpărat în luna mai a anului 2004 cu suma de \$38 mii.

4. „Cheval Blanc” din 1947, din soiul Cabernet Franc, unul dintre cele mai pretențioase soiuri. Sticla de trei litri a fost vîndută în luna iulie a acestui an la o licitație din San Francisco cu suma de \$135,1 mii.

5. „Chateau Mouton-Rothschild” produs în 1945. Casa „Christie’s” a vîndut la licitația din Los Angeles 6 sticle cu suma de \$345 mii.

